

Gmina Barwice

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU
WSPÓŁPRACY ZA 2017 ROK**

MAJ 2018

WSTĘP

Zgodnie z zapisami art.13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.) Burmistrz Barwic, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, zobowiązany jest przedłożyć Radzie Miejskiej oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok poprzedni.

Program współpracy Gminy Barwice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017 przyjęty został przez Radę Miejską w Barwicach uchwałą Nr XXV/129/16 z dnia 29 listopada 2016 r.

Projekt Programu został poddany konsultacją z organizacjami pozarządowymi. Zainteresowane podmioty miały możliwość wyrażenia swojej opinii oraz wnoszenia poprawek do przygotowanego projektu.

W ww. konsultacjach żadna organizacja nie wniosła wniosków i uwag dotyczących Programu współpracy Gminy Barwice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017.

Rada Miejska uchwaliła w 2016 roku Program współpracy, który określał cele główne i szczegółowe, zasady współpracy, zakres przedmiotowy, formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne, okres realizacji i sposób realizacja Programu oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację, sposób oceny realizacji, sposób tworzenia Programu i przebieg konsultacji jak i tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W GMINIE BARWICE

Na terenie Gminy Barwice działa 15 organizacji pozarządowych, w tym:

- a) **5 klubów sportowych** : Gimnazjalny Uczniowski Ludowy Klub Sportowy, Uczniowski Ludowy Klub Sportowy, Gminny Klub Sportowy OLDBOYS, Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy BŁONIE, Ludowy Klub Sportowy BŁĘKITNI Gonne Małe
 - b) **5 stowarzyszeń**: Barwickie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych RAZEM, Stowarzyszenie Centrum Wspierania Edukacji, Kultury i Rehabilitacji SZANSA, Stowarzyszenie Kulturalno-Sportowe PARTNER, Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych „SIM”, Stowarzyszenie Strzelecko-Kolekcjonerskie Ziemi Barwickiej Pamięci Batalionu „Miotła” Zgrupowania „Radosław” w Barwicach
 - c) **2 koła**: Koło Wędkarskie LIN, Koło Emerytów i Rencistów
- oraz:**
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stefana w Barwicach, Ochotnicza Straż Pożarna w Barwicach, Caritas Parafii Barwice,

ZAKRES PRZEDMIOTOWY, CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Zakresem przedmiotowym Programu było:

1. realizowanie zadań własnych Gminy określonych w ustawach
2. podwyższenie efektywności działań kierowanych do mieszkańców Gminy
3. określenie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania
4. tworzenie systemowych rozwiązań ważnych problemów społecznych

Celem głównym Programu było budowanie partnerstwa między samorządem a sektorem pozarządowym, które ma służyć diagnozowaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Gminy Barwice.

Cel ten Gmina zrealizowała głównie poprzez wspólne określenie i rozwiązywanie problemów, tworzenie warunków do budowy coraz lepszej współpracy, wzmocnienie skuteczności i efektywności wykonywania zadań publicznych oraz rozwinięcie poczucia przynależności organizacji do społeczności lokalnej.

W ramach celu głównego zdefiniowano następujące cele szczegółowe:

1. umożliwienie szerokiego udziału mieszkańców w różnych formach aktywności społecznej,
2. zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców,
3. promocja zdrowia i zdrowego stylu życia,
4. upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
5. popularyzacja i promocja Gminy,
6. budowanie współodpowiedzialności mieszkańców za bezpieczeństwo publiczne,
7. umożliwienie osobom niepełnosprawnym działań integracyjnych i pełnego udziału w życiu społecznym,
8. rozwijanie i propagowanie lokalnej przedsiębiorczości,
9. realizacja priorytetowych zadań publicznych.

OBSZARY, FORMY I ZASADY WSPÓŁPRACY GMINY Z PODMIOTAMI III SEKTORA

Współpraca pomiędzy Gminą Barwice a podmiotami odbywała się na zasadach: pomocniczości i suwerenności stron, partnerstwa, efektywności oraz jawności i uczciwej konkurencji. Współpraca ta przebiegała w formie finansowej oraz pozafinansowej i odbywała się podstawie:

- 1) art.13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.) Burmistrz Barwic,
- 2) programu współpracy Gminy Barwice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016,

stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXV/129/16 z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy na 2017 rok.

W 2017 r. określono następujące priorytetowe zadania publiczne:

- 1) **ochrona zdrowia i pomoc społeczna**, w tym m.in. edukacja zdrowotna, działania profilaktyczne, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, udzielanie schronienia osobom bezdomnym, pomoc ludziom starszym i ubogim, organizacja bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego i prawnego, organizowanie opieki nad dzieckiem zaniedbanym wychowawczo, zwalczanie patologii społecznych, wspieranie wolontariatu, aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, organizacja działań samopomocowych rehabilitacja i zajęcia integracyjne.
- 2) **wspieranie kultury i sztuki, edukacji i tradycji narodowych**, w tym m.in. prezentacja dorobku kulturalnego i organizowanie różnorodnych form przedsięwzięć artystycznych (festiwali, konkursów, przeglądów, plenerów, seminariów, wystaw, warsztatów), wspieranie i promowanie twórczości osób niepełnosprawnych, edukacja kulturalna dzieci i młodzieży, wspieranie działań mniejszości narodowych.
- 3) **upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz promocja Gminy poprzez sport**, w tym m.in. wspieranie działań i szkoleń w klubach sportowych w różnych dyscyplinach, organizacja medialnych, cyklicznych imprez sportowych
- 4) **rozwój kultury fizycznej, sportu i turystyki wśród dzieci i młodzieży**, w tym m.in. organizacja i uczestnictwo w imprezach sportowych, zawodach itp., organizacja całorocznych zajęć sportowych w klubach i szkołach, upowszechnianie krajoznawstwa oraz organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, propagowanie zdrowego stylu życia.
- 5) **w zakresie działań na rzecz osób bezrobotnych i rozwoju przedsiębiorczości**, w tym m.in. aktywizacja zawodowa i pomoc w tworzeniu własnej firmy, promocja Gminy i lokalnej przedsiębiorczości w kraju i za granicą, prowadzenie szkoleń zwiększających szanse na zatrudnienie, organizacja targów, wystaw i innych imprez służących promocji małych i średnich przedsiębiorstw.
- 6) **działania w zakresie pomocy finansowej dla organizacji**, w tym m.in. utworzenie i opracowanie zasad funkcjonowania funduszu pożyczkowego lub przeznaczonego na „wkład własny” przy realizacji projektów, wymagających udziału środków finansowych organizacji
- 7) **wspieranie obszaru ratownictwa i pierwszej pomocy**, w tym m.in. działania z zakresu ratownictwa i ochrony ludności, organizacja szkoleń, prelekcji, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie udzielania pierwszej pomocy

Współpraca odbywała się w następujących formach:

- 1) **pozafinansowej**, w tym w szczególności:
 - a) podejmowano inicjatywy w zakresie zadań publicznych ważnych dla Gminy i jego mieszkańców,

- b) prowadzono bazę danych oraz serwis informacyjny na stronie internetowej Urzędu www.barwice.pl
 - c) wspierano organizacyjnie i merytorycznie organizacje w zakresie szkoleń, spotkań i konferencji,
 - d) konsultowano dokumentację i akta prawa miejscowego, dotyczące działalności organizacji,
 - e) udzielano rekomendacji,
 - f) udzielano przez Burmistrza honorowego patronatu istotnym działaniom,
 - g) zamieszczano w mediach ważne informacje o współpracy,
 - h) umożliwiono nawiązywanie kontaktów z innymi organizacjami,
 - i) pomagano w poszukiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania w realizacji ciekawych projektów,
 - j) bezpłatnie udostępniano pomieszczenia Urzędu na spotkania i uroczystości dla organizacji
- 2) **finansowej**, polegającej na zlecaniu przez Gminę podmiotom III sektora realizacji zadań w formie:
- a) wspierania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji,
 - b) powierzenia wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie jego realizacji.

W 2017 roku aktywnie z Gminą współpracowało **10** organizacji pozarządowych, z którymi zawarto **13** umów na realizację zadań objętych sferą pożytku publicznego. Na zadania realizowane przez podmioty III sektora przeznaczono w budżecie Gminy środki w wysokości **191.000,00 zł.**, które wykorzystane zostały w **100 %**. W 2017 roku ogłoszono **dwa otwarte konkursy ofert** na dofinansowanie zadań objętych sferą pożytku publicznego.

Oby dwa konkursy zostały ogłoszone w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pierwszy dotyczył realizacji zadań **z zakresu kultury fizycznej, sportu i turystyki** wśród mieszkańców Gminy Barwice. W konkursie wpłynęło **5** ofert.

Drugi dotyczył realizacji zadań **z zakresu edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki** wśród mieszkańców Gminy Barwice. W konkursie wpłynęło **9** ofert.

Przykładami zespołów o charakterze doradczym niewątpliwie są komisje konkursowe, powołane w celu oceny ofert złożonych w otwartych konkursach ofert, w skład których weszli przedstawiciele organu wykonawczego gminy oraz osoby reprezentujące podmioty.

Zgodnie z procedurą konkursową określoną w Programie współpracy oferty zostały zweryfikowane pod względem formalnym i zaopiniowane pozytywnie.

W 2017 roku Burmistrz Barwic powołał **dwie komisje konkursowe**, oceniające oferty złożone w otwartych konkursach ofert, w tym:

- Zarządzeniem Nr 151/2017 z dnia 23 stycznia 2017 r. komisję konkursową z zakresu kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- Zarządzeniem Nr 152/2017 z dnia 23 stycznia 2017 r. komisję konkursową z zakresu edukacji publicznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki.

Wysokość dotacji przeznaczonych na realizację zadań w poszczególnych obszarach przedstawiają poniższe tabele.

Zadania z zakresu kultury fizycznej, sportu i turystyki

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania	Przyznana kwota
1.	Gminny Klub Sportowy „OLDBOYS” Barwice	„Krzewienie kultury fizycznej i zdrowego stylu życia dla osób po 35 roku życia”	3.000,00 zł
2.	Ludowy Klub Sportowy LKS „Błękitni” Gonne Małe	„LKS „Błękitni” Gonne Małe „Kultura fizyczna i sport – szkolenie w zakresie gry w piłkę nożną”	16.000,00 zł
3.	UCZNIOWSKI LUDOWY KLUB SPORTOWY	„Upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym -lekkoatletyka”	19.474, 00 zł
4.	GIMNAZJALNY UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY	„Funkcjonowanie lekkiej atletyki na terenie Gminy Barwice”	31.526,00 zł
5.	MGLKS Błonie Barwice	„Piłka nożna 2017”	100.000,00 zł
RAZEM			170.000,00 zł

Zadania z zakresu edukacji publicznej, kultury oraz kultury fizycznej i turystyki

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania	Przyznana kwota
1.	STOWARZYSZENIE Centrum Wspierania Edukacji, Kultury i Rehabilitacji „Szansa”	Wspieranie działań i inicjatyw turystycznych, organizacja imprez o charakterze turystyczno krajoznawczym tj. rajdów pieszych i rowerowych, spływów kajakowych, wycieczek autokarowych itp. dla dzieci, młodzieży i dorsłych	4.500,00 zł

2.	GIMNAZJALNY UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY	a),„Organizacja XI Ogólnopolskiego Halowego Konkursu Skoku Wzwyż pod patronatem Starosty Powiatu Szczecineckiego”	3.000,00 zł
		b),„Organizacja imprez sportowo- rekreacyjnych dla mieszkańców gminy Barwice”	1.500,00 zł
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Stefana	„Wyjazdy integracyjne dla dzieci i młodzieży oraz Piesza Pielgrzymka z Barwic na Górę Chełmską”	2.900,00 zł
4.	BARWICKIE STOWARZYSZENIE WSPIERANIA INICJATYW LOKALNYCH „RAZEM”	„Wzajemne wpływy i oddziaływania w rehabilitacji”	2.500,00 zł
5.	STOWARZYSZENIE KULTURALNO- SPORTOWE „PARTNER”	„W zdrowym ciele zdrowy duch- cykl imprez o charakterze kulturalno- sportowym”	2.500,00 zł
6.	STOWARZYSZENIE KULTURALNO- SPORTOWE „PARTNER”	„Z wodą za pan brat”	1.800,00 zł
7.	OKRĘG POLSKIEGO ZWIĄZKU WĘDKARSKIEGO W KOSZALINIE Koło „LIN” Barwice	„Organizowanie i popularyzacja wędkarstwa dla dzieci, młodzieży i dorosłych jako forma uatrakcyjniania czasu wolnego w Gminie Barwice”	2.300,00 zł
RAZEM			21.000,00 zł

Wszystkie sprawozdania złożone zostały w terminie.

Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Barwicach zwróciła się pismem z dnia 26.04.2017 roku do Burmistrza Barwic o ujednoczenie wkładów własnych zarówno dla klubów sportowych jak i stowarzyszeń. Do wniosku przychylnie się pożytywnie. W konkursie ofert dla NGO na 2018 rok wkład własny w dwóch konkursach ujednoczony został do 10 % (wcześniej 30% wkład własny dotacja na sport, 10 % wkład własny dotacja na edukację publiczną).

W wrześniu 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie prowadziła szczegółową kontrolę dotyczącą: prowadzenia, przyznania środków oraz rozliczenia konkursu ofert dla organizacji pozarządowych w gminie Barwice za 2016 r. Inspektor RIO miał 3 uwagi dotyczące wydatkowania środków przed terminem podpisania umowy przez 3 kluby sportowe. Sytuacja spowodowana była faktem prowadzenia przez kluby działalności całorocznej. Zastrzeżenia zostały wyjaśnione pismem nr. PRG.526.19.2017 z dnia 19.10.2017. Jednocześnie podkreślono, że w 2017 roku umowy na realizację zadań publicznych sporządzone zostały na nowych formularzach zawierających informacje o terminach realizacji zadania publicznego oraz o terminach poniesienia wydatków.

10 sierpnia 2017 roku przeprowadzono Konsultacje społeczne projektu uchwały Rady Miejskiej w Barwicach w sprawie przyjęcia „Programu współpracy Gminy Barwice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018 rok” prowadzono na podstawie Uchwały Nr XXXII/182/17 Rady Miejskiej w Barwicach z dnia 10 sierpnia 2017 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Barwice.

Przeprowadzenie konsultacji ogłosił Burmistrz Barwic Zarządzeniem Nr 208/2017 Burmistrza Barwic z dnia 03 października 2017 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych Programu współpracy Gminy Barwice z organizacjami pozarządowym oraz podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 r.

Konsultacje przeprowadzone były w okresie od dnia 09.10.2017 roku do 22.10.2017. 14 w formie zbierania pisemnych lub elektronicznych uwag mieszkańców. 19.10.2017 (czwartek) o godz. 15:00 w Sali posiedzeń Urzędu Miejskiego w Barwicach odbyło się dodatkowo spotkanie konsultacyjne.

Zbieranie pisemnych lub elektronicznych uwag mieszkańców odbywało się przez upublicznienie informacji o konsultacjach wraz z formularzem konsultacyjnym oraz z projektem uchwały i dokumentu na portalach: www.barwice.pl, www.bip.barwice.pl oraz wskazanie komórki organizacyjnej, w której można było uzyskać dodatkowe informacje wraz z projektem dokumentu w wersji papierowej.

Projekt uchwały wraz z załącznikami zamieszczono w ogłoszeniu na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Barwicach. Materiały te były też dostępne w siedzibie Urzędu Miejskiego w Barwicach, ul. Zwycięzców 22, 78-460 Barwice, w godzinach pracy urzędu, tj. poniedziałek – środa: 7:00–15:00; czwartek: 7:00–16:00; piątek: 7:00–14:00.

Informacja podsumowująca zbieranie uwag, propozycji i opinii w formie papierowej i elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego

W trakcie konsultacji nie wpłynął żaden formularz w formie elektronicznej, ani pisemnej. Nie wniesiono żadnych uwag w trakcie spotkania konsultacyjnego.

WZAJEMNIE INFORMOWANIE O PLANOWANYCH I ZREALIZOWANYCH KIERUNKACH DZIAŁALNOŚCI POPRZEZ PUBLIKOWANIE NA STRONIE INTERNETOWEJ URZĘDU

Celem szybkiego i bezpośredniego dotarcia z informacją do społeczności, podobnie jak w latach poprzednich, w 2017 r. na stronie Urzędu Miejskiego w Barwicach prowadzona była zakładka KULTURA, SPORT i TURYSTYKA. Zakładka służy do zamieszczania informacji istotnych z punktów widzenia działalności prowadzonej przez podmioty. W zakładce MIASTO i URZĄD znajduje się natomiast dział poświęcony organizacjom pozarządowym funkcjonującym na terenie gminy.

Urząd Miejski nie prowadzi statystyki, związanej z grupami docelowymi poszczególnych informacji publikowanych na stronie internetowej Urzędu. W ramach współpracy pozafinansowej Gmina udzieliła pomocy w dotarciu do szerokiego grona odbiorców z informacją o przedsięwzięciach realizowanych przez podmioty. W zależności od sytuacji i potrzeb podmioty mogły skorzystać ze strony internetowej Urzędu.

Najczęściej publikowane były: ogłoszenia o otwartych konkursach ofert, wyniki konkursu, informacje o szkoleniach skierowanych do podmiotów, komunikaty zachęcające mieszkańców do przekazania 1% podatku dochodowego na działalność organizacji pozarządowych, posiadających status organizacji pożytku publicznego. Na stronie publikowane były również informacje dotyczące przedsięwzięć realizowanych przez podmioty oraz o zdobytych nagrodach, wyróżnieniach.

W 2017 roku podmioty realizowały różnego rodzaju przedsięwzięcia na rzecz lokalnej społeczności.

PODSUMOWANIE

Miarą dojrzałości społeczeństwa demokratycznego jest aktywność społeczeństwa, grup i organizacji obywatelskich. Działalność organizacji pozarządowych znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców. Podejmując ważne społecznie zadania, przyczyniają się one do rozwoju demokracji i kształtowania postaw obywatelskich. Poprzez realizowanie własnych inicjatyw, jak również wspieranie i konsultowanie działań podejmowanych przez samorząd, w istotny sposób wzbogacają jego działalność na rzecz mieszkańców.

Organizacje są ważnym partnerem Gminy Barwice. Gmina współpracuje z sektorem pozarządowym, zlecając mu realizację zadań własnych z przekonaniem, że organizacje, znając potrzeby społeczności lokalnej, mogą realizować je skuteczniej i efektywniej, praktycznie w każdym obszarze życia społecznego.

Współpraca miasta z organizacjami w 2017 r. odbywała się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, jawności oraz uczciwej konkurencji. Zgodnie z zasadą pomocniczości gmina ograniczała sferę swojej ingerencji w życie społeczności lokalnej do niezbędnego minimum, wymaganego przez prawo, wspierając jednocześnie inicjatywy społeczne, które uznało za najbardziej efektywny sposób rozwiązywania problemów mieszkańców. Zasada suwerenności stron oznaczała, że stosunki pomiędzy Gminą a organizacjami kształtowały się z poszanowaniem wzajemnej autonomii i niezależności swojej działalności statutowej, z uznaniem przez strony ich prawa do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, zwłaszcza tych należących do sfery zadań publicznych. Z kolei w myśl zasady partnerstwa Gmina gwarantowała podmiotom m.in. udział w planowaniu realizowanych zadań, określeniu sposobu ich realizacji, rozeznawaniu i definiowaniu problemów mieszkańców, proponowaniu zasad współpracy. Zgodnie z zasadą efektywności Gmina zlecała realizację swoich zadań publicznym organizacjom, a te gwarantowały, że wykonają je w sposób profesjonalny, efektywny, oszczędny i terminowy, zaś obie strony wspólnie dążyły do osiągnięcia najlepszych rezultatów podczas wykonywania zadań publicznych. Gmina dbała również, w myśl zasady uczciwej konkurencji i jawności o zachowanie przejrzystości podejmowanych działań oraz informowanie w granicach wyznaczonych przez prawo o ich przebiegu, w tym udostępnianie informacji o zamiarach, celach, wysokości środków finansowych zaplanowanych w budżecie Gminy na realizację zadań publicznych oraz kryteriach stosowanych przy wyborze ofert w konkursach. Natomiast organizacje udostępniały Gminie dane, dotyczące ich działalności, jej rezultatów, sposobu funkcjonowania oraz sytuacji finansowej.

W 2017 roku Gmina Barwice współpracowała z podmiotami na wielu płaszczyznach, zarówno finansowych jak i pozafinansowych.

Podjęte przez realizatorów Programu działania, wspierane przez Gminę, adresowane były do różnych grup społecznych i ukierunkowane były m.in. na : szkolenia w zakresie gry w piłkę nożną, krzewienie kultury fizycznej i zdrowego trybu życia dla osób po 35 roku życia, upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, funkcjonowanie lekkiej atletyki na terenie Gminy Barwice, organizowanie imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych o zasięgu sprzyjającym atrakcyjnym formom spędzania czasu wolnego, wspieranie działań i inicjatyw turystycznych tj. rajdów pieszych i rowerowych, wycieczek autokarowych, spływów kajakowych.

Dzięki wsparciu Gminy, liczne grupy beneficjentów mogły realizować swoje pasje, rozwijać zainteresowania, brać czynny udział w wielu, ciekawych inicjatywach.

Opracowała : Aleksandra Kuśmierk